

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GEL. LİD. VE ÇALIŞ. ROLÜ-OKUL KÜLT. VE İKLİMİ.-I (Konu Özeti-10.Bölüm: 14-15)

Okul Gelişiminde Okul Yönetiminin(Liderin) ve Çalışanların Rolü

★ Okulu değiştirmek ve geliştirmek için üyelere düşen görevlere odaklanıldığında aşağıdaki beş nokta dikkat çekmektedir:

👉 **İş birliği:** Öğretmenler bir grup olarak düşünölmeli, bir grup olarak iş birliği yapma yeteneklerini geliştirmelidir.

👉 **Araştırmaya önem verme:** Araştırma bulgu ve sonuçları öğretmenlere sunulmalıdır.

👉 **Okula ilişkin yeterli veriler:** Sürekli ve derin veriler öğretmenler ile paylaşılmalıdır.

👉 **Programa ilişkin girişimler:** Program geliştirme çabaları bir okul geliştirme yaklaşımıdır.

👉 **Öğretime ilişkin çalışmalar:** Öğretme becerileri, öğretim modelleri, iş birlikli öğrenme, düşünme becerileri de okul geliştirme yaklaşımlarındandır.

★ **Ergüder'e göre yeni okulun rolü;**

👉 Yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip bireyler yetiştirmek,

👉 Mesleki beceri-teknik bilgiye sahip işçiler yetiştirebilmek,

👉 Yükseköğretime hazır öğrenci yetiştirebilmek,

👉 Demokratik değerlere sahip aktif vatandaşlar yetiştirebilmek olmalıdır.

👉 Okul geliştirmede okuldaki tüm üyelerin bir ekip gibi çalışması faydalıdır.

👉 Ekip çalışmasında ortak amaca doğru birleştirilmiş çaba vardır.

👉 Amaç "öğrenci" iken yöneticiler değişim ajanı, öğretmenler rehber ve yönlendirici, ortam öğrenmeye odaklı olursa gelişim gözlenir.

★ Okul yöneticisi, öğretmen ve idari personel aşağıdaki konulara özen göstermelidir:

👉 Vizyonu, amaçları ve hedefleri paylaşma

👉 Bilgi, fikir ve değerleri paylaşma

👉 Okulun güçlü ve zayıf yönlerini tanıma

👉 Değişiklikler önerme

👉 Seçenekleri tartışma

👉 Birbirine saygı gösterme ve destekleme

👉 İyi iletişim kurma

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GEL. LİD. VE ÇALIŞ. ROLÜ-OKUL KÜLT. VE İKLİMİ.-2 (Konu Özeti-10.Bölüm: 14-15)

★ Okul geliştirme sürecinde okul liderinin yaklaşımı nasıl olmalı sorusuna verilebilecek cevaplar **Schlecty**'e göre şöyledir:

☞ Değişimi baş edilmesi gereken bir sorun değil, aksine bir fırsat olarak görmelidir.

☞ Gelişim sürekli ve tüm alt sistemlerde olmalıdır.

☞ Okulda lider farklılıklara saygılı ve ayrımcılığı onaran olmalıdır.

☞ Lider destekleyici toplumun nasıl kurulacağını bilmelidir.

☞ Lider kendi işine odaklanmalıdır.

★ **OECD** tarafından yapılan çalışmada okul liderleri okulu geliştirmek için;

☞ Öğretmen kalitesini desteklemeli, değerlendirmeli ve geliştirmeli,

☞ Hedef belirlemeli ve hesap verebilmeli,

☞ Mali kaynağı ve insan kaynağını yönetebilmeli,

☞ Farklı okullar ile iş birliği yapabilmelidir.

★ Okulu etkili kılmak ve geliştirmek için öğretmenlerin;

☞ İyi iletişim becerilerine sahip ve etkili bir güdüleyici olması,

☞ Yapıcı, yaratıcı, samimi, esnek, sabırlı ve hoşgörülü olması,

☞ Öğrencilerin bireysel farklılıklarını, ilgi, ihtiyaç, yetenek ve kültürlerini tanınması,

☞ Demokratik, kültürel, ekonomik yapı ile toplum ve çevre sorunları ile ilgilenmesi,

☞ İnsan sevgisiyle dolu ve açık görüşlü olması,

☞ Tekdüze anlatımdan uzak, yetenek ve tecrübelerini zekice kullanarak öğrenmeyi gerçekleştirmesi,

☞ En son eğitim teknolojileri hakkında bilgi sahibi olarak bu teknolojileri eğitim ortamında kullanabilmesi gereklidir.

★ Son yıllarda öğretmenlere yüklenen roller:

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GEL. LİD. VE ÇALIŞ. ROLÜ-OKUL KÜLT. VE İKLİMİ.-3 (Konu Özeti-10.Bölüm: 14-15)

★ Etkili okulları, okuldaki çalışanların rolleri ile incelendiğinde okulu etkili kılmak ve geliştirmek için anahtar iki kavram karşımıza çıkmaktadır:

- 👉 Karara katılma
- 👉 İş birliği

★ **Cook** ve **Friend** öğretmenler arası iş birliğinin sahip olması gereken özelliklerini şöyle sıralamışlardır:

- 👉 Gönüllü olmalıdır.
- 👉 Eşitliğe dayanmalıdır.
- 👉 Ortak bir hedefi olmalıdır.
- 👉 Ortak sorumluluk içermelidir.
- 👉 Ortak hesap verebilirlik içermelidir.
- 👉 Paylaşılan kaynaklara dayanmalıdır.
- 👉 Gelişen özelliklere sahip olmalıdır.

Okul Geliştirmede Okul Kültürü ve İklimi

👉 En genel tanımıyla kültür, farklı insan gruplarının sahip olduğu, farklı yaşama biçimleri anlamına gelmektedir.

👉 Kültür, toplum, örgüt ya da grup için yönlendirme sistemi; paylaşılan tüm geleneksel eylemleri, zihni şeyler ve inançlar toplamı, ortak değerler ve normlardır.

👉 İnsanın yaptığı her şey kültürün bir parçasıdır. Sosyo-kültürel sistem, insanın ürünüdür.

👉 Kültür, örgüt içerisinde örgüte özgü bir kimlik yaratır.

👉 **Elton Mayo** ve **Chester Barnard** informal örgütün doğasını ve işlevini tanımlarken işyerinde insanlar arası etkileşimlerde ortaya çıkan duyguların, değerlerin ve grup normlarının önemini vurgulamışlardır. Bu çalışmalar örgüt kültürü çalışmalarının temelini oluşturmaktadır.

★ Örgüt kültürünü;

👉 **Mintzberg**, örgütün yapısal iskeletinde belirli bir yaşam,

👉 **Robbins**, üyelerin paylaştığı anlamlar sistemi,

👉 **Schein**, paylaşılan temel sayılılar, değerler ve inançlar,

👉 **Hoy** ve **Miskel**, ayırt edici kimlik kazandıran paylaşılan yönelimler sistemi olarak tanımlamıştır.

★ Okul kültürü yönetici, öğretmen ve diğer personelin katkılarıyla oluşan ve paylaşılan değerler, normlar ve inançlar bütünüdür.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GEL. LİD. VE ÇALIŞ. ROLÜ-OKUL KÜLT. VE İKLİMİ.-4 (Konu Özeti-10.Bölüm: 14-15)

★ Okul kültürünü belirleyen faktörler; okulun geçmişi, amaç ve hedefleri, okuldan beklentiler, öğrencilerin sosyo-ekonomik kültürel düzeyleri, eğitim sisteminin yapısı, çevre, fiziki ve teknolojik altyapıdır.

- ★ Okul kültürü;
- 👉 Bağ oluşturur,
- 👉 Ortak amaç belirler,
- 👉 Düşünce biçimlerine yön verir,
- 👉 Kurumsal kimlik kazandırır,
- 👉 Ortak hareket edilmesini sağlar,
- 👉 Motivasyon yükselir.

OKUL KÜLTÜRÜ BOYUTLARI

Demokratik Okul Yönetimi ve Paydaşların Katılımı	İşbirliği ve Güven	Güç Kültürü	Başarı Kültürü	Görev Kültürü
Adalet	Sözlerin tutulması	Hiyerarşik yapı	Bürokrasi az	Amaç bireysel beklentiden çok kurumsal beklenti
Eşitlik	İhtiyaçların karşılanması	Mevki, güç ve denetime bağlılık	Hedefe yönelik çalışma	Görev sorumluluk bilinci yüksek
Kararlara katılma	Ortak çalışma	İletişim kanalları açık	Esnek çalışma saatleri	Yapılacak işin anlamı ve önemi içselleştirilir
Farklılık zenginliktir	Bilgi ve becerilerin okul için kullanılması		İletişim kanalları açık	
			Ortak çalışma alanları	

★ Okul yöneticilerinin okul kültürü konusunda dikkat etmeleri gereken iki konu vardır:

- 👉 Birincisi, örgüte yeni gelenleri okul kültürüne uyumlaştırmak,
- 👉 İkincisi, okuldaki farklı kültürler arasında denge kurmak ve çalışanların ortak kültür çevresinde bütünleşmesini sağlamaktır.

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GEL. LİD. VE ÇALIŞ. ROLÜ-OKUL KÜLT. VE İKLİMİ.-5 (Konu Özeti-10.Bölüm: 14-15)

Deal'e göre etkili okul kültürünün özellikleri şöyledir:

Paylaşılan ortak değerler ve uzlaşma,

Okul müdürünün temel değerleri temsil eden bir kahraman olarak görülmesi,

Büyük ölçüde paylaşılan ortak değerleri ve inançları içeren törenler,

Çalışanların birer durumsal kahraman olmaları,

Kültürel törenler ve yenilenme,

Temel değerleri güçlendirme ve dönüştürmeye dönük törenler,

Yenilik ve gelenekle özerklik ve kontrol arasında denge,

Kültürel törenlere geniş ölçüde katılım.

Örgüt iklimi ile örgüt kültürü farklıdır.

Örgüt kültürü örgütteki köklü gelenek, değer ve inanışlardır, iklim ise şimdi olanı ifade eder.

İklim, örgüt kültüründen etkilenir. Örgütün kültürü mevsim ise iklim o anda hissedilen sıcaklıktır, diyebiliriz.

Örgüt iklimi; kısaca örgütü çevreleyen atmosfer; moral düzeyi, örgüt üyeleri arasındaki niyet ve ilişkiler, ait olma duygusunun gücüdür.

Kültür	İklim
Örgütün temel niteliğidir.	Örgütte bireyin geçici tutum, his ve algılarını ifade eder.
Yavaş yavaş değişir.	Tutumlara bağlı olarak hızla değişebilir.
Örgütün üstü kapalı, fark edilmeyen yönleridir.	Örgütün açık ve gözlenebilir yönleridir.

Okul iklimi bir okulu diğerinden ayıran ve okulun her bir üyesinin davranışını etkileyen okul içi çevreyle ilgili niteliklerdir.

Okulun iklimi o okulun kişiliğidir, denebilir.

Okul gelişimi için kültür ve iklimin değişimi gerekebilir.

Okul kültürü ve iklimi birdenbire değişmez.

Gelişim ve değişim için literatürdeki üç strateji şunlardır:

Klinik strateji

Gelişim merkezli strateji

Norm değişim stratejisi

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

OKUL GEL. LİD. VE ÇALIŞ. ROLÜ-OKUL KÜLT. VE İKLİMİ.-6 (Konu Özeti-10.Bölüm: 14-15)

Klinik strateji:

👉 Gruplar arası ve kişiler arası etkileşim, değişimi hızlandırabilir. Değişimde klinik strateji aşağıdaki adımları izler:

- Örgütsel bilgi kazanımı: Okulun dinamikleri ile ilgili bilgi elde edilir.
- Teşhis: Potansiyel problemler alanlar teşhis edilir.
- Tahmin: Durumu geliştirmek için tahminler yürütülür.
- Reçete: Değişim için yapılması gereken eylem ortaya çıkartılır.
- Değerlendirme: Reçetenin uygunluğunun değerlendirilmesidir.

Gelişim merkezli strateji:

👉 Okul personelinin gelişim hakkında bir grup tahminin kabulünü ve yönetsel karar vermek için bir temel olarak bu tahminleri kullanmayı içerir. Bu tahminler:

- Değişim, sağlıklı bir okulun özelliğidir.
- Değişme, olumlu ya da olumsuz olabilir.
- Yönetim, değişimde ilerlemeye odaklanmalıdır.
- Öğretmenler değişim gerçekleşmesinde ve ilerlemesinde yüksek bir potansiyele sahiptirler.

Norm değişim stratejisi:

👉 Okullarda kültürün bir parçası olan normlar, okulda olup bitenleri tanımlar. Bu yaklaşımda okulda öğretmenlerin normları ortaya çıkarması beklenir. Örneğin: "Burada kararlar şekilde alınır.", "Burada başarı standartları.....". Normlar ortaya çıktıktan sonra tartışılır ve değiştirilir. Bu stratejinin basamakları şöyledir:

- Normları yüze çıkar.
- Yeni yöntemler ortaya çıkar.
- Yeni normlar oluştur.
- Kültür farklılıklarını belirle.
- Kültür farklılıklarını kapat.

Kıymetli arkadaşlar,

Son üç bölüme ait çalışmalarını hızlandırmamıza yönelik sizlerden sık sık talepler geliyor. Bir taraftan okul, bir taraftan haftalık deneme hazırlığı, bir taraftan da kodlama çalışması derken inanın vakit bulmakta zorlanıyorum. Bu çalışmalarını yetiştirmeye çalışırken son üç bölüme yönelik de bir gün konu özeti bir gün konu testi şeklinde devam etmeye çalışıyorum. Bir konu özeti ortalama 2 buçuk saatimi, bir konu testi ise ortalama 1 buçuk saatimi alıyor.

Anlayışınız için teşekkür eder, bilgilerinize sunarım.

byhy

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

Telegram Kanalı

Telegram Kanalı

Facebook Grubu

Facebook Grubu

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

 HASAN YILDIRIM

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama